

Jan van Gelderen

Mijmeren over de Eempolders

Mijmerend over de door staatssecretaris Gabor (landbouw, belast met natuurbeheer) gelanceerde kreet "Het gewone wordt steeds gewoner", fiets ik de Eempolders in. Een beetje subjectieve keuze, want een polder is natuurlijk geen natuur. Er groeit gras. Engels raaigras voornamelijk. Heel Nederland staat vol met Engels raaigras. Het zeldzame wordt steeds zeldzamer. Wanneer heb ik voor de laatste keer een zeldzaam dier of een zeldzame plant gezien, peins ik. Sneeuwkllokjes, winterakonieten, Koolmezen. Heel gewoon. Mooi, interessant, dat wel, maar Nederland staat vol in het vroege voorjaar met sneeuwkllokjes. Zeer gewoon dus, evenals Koolmezen en winterakonieten. Bovendien liep ik in een park, door mensenhanden aangelegd en onderhouden.

Zeldzaamheden gevraagd. Ik was naar de overstromde uiter-

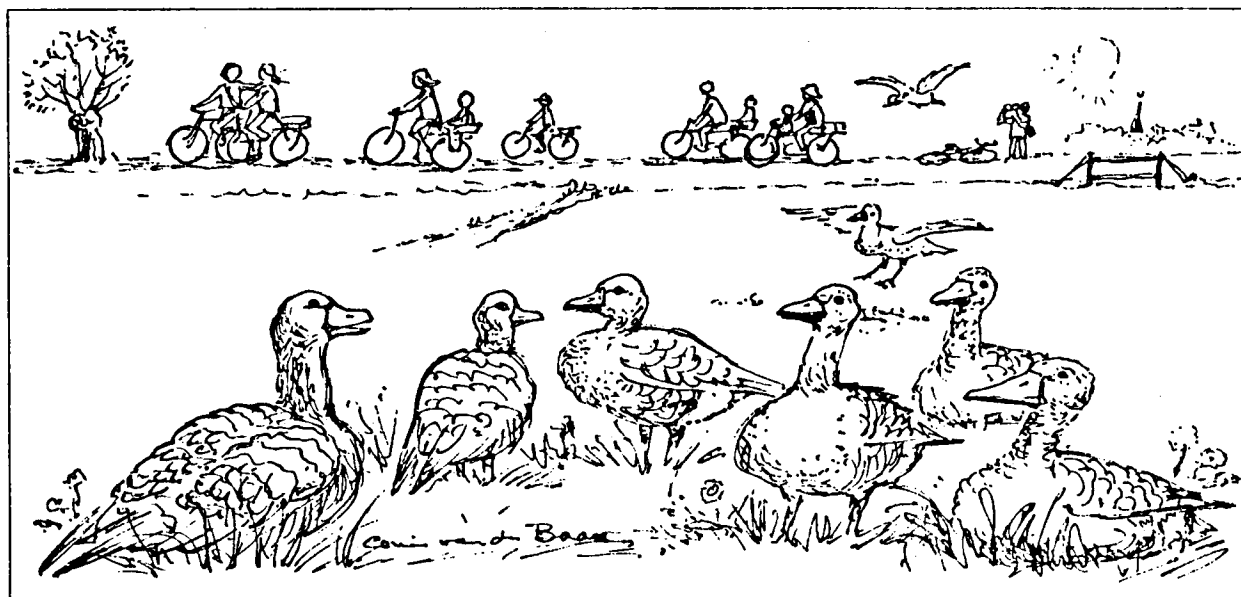
waarden onlangs. Deze spaarzaam gebruikte graslanden zou je natuur kunnen noemen. Zeker in het gebied van de Gelderse Poort, waar het Wereld Natuurfonds enorme stukken terugbrengt naar hun oorspronkelijke staat. Wilde ganzen, Kolganzen, Smienten, alles in overloed en naar mijn idee elk jaar meer. Geen zeldzaamheidswaarde aan te ontdekken. Ik was ook in de Amsterdamse Hortus en daar waren heel wat planten, vooral cactussen die in Amsterdam wel zijn te zien, maar in hun oorspronglanden niet meer. Was het maar waar dat de achteruitgang in het aantal planten diersoorten alleen in Nederland te merken was.

Mooie waarnemingen van de afgelopen winter. Ik zag een Visarend, grote groepen Kleine zwanen op het gras van de Eempolders. Drie hazen die voor me uit renden, een bloeiende

hamamelis en onlangs voor het eerst de Bosuil 's morgens vroeg gehoord.

De laatste is niet zeldzaam, want Jan Bonjer, de leidinggevende van Vogelbescherming International, vertelde op de opiniepagina van het Algemeen Dagblad ook dat hij door de Bosuil werd gewekt. En Jan woont in een heel ander dorp dan het mijne. De Bosuil, die tegenwoordig genoeg neemt met parken en parkachtige landschappen, gaat de laatste tijd in aantallen vooruit.

De Visarend is wel zeldzaam. De Kleine zwanen weten elk jaar het Engels raaigras in de Eempolders te vinden. Of het goed is voor hun voortplanting, is een open vraag. Door de watervervuiling op het IJsselmeer zijn daar de uitgestrekte fonteinkruidvelden verdwenen. De Kleine zwaan at de winterknollen van het fonteinkruid en bleef gezond. Nu eet de

Zonnige zondag De ganzen hebben geen leven!

soort raaigras en daarmee vermoordt ie waarschijnlijk zijn voorplantingspotentie.

Nu lijkt hij nog zo gewoon, de Kleine zwaan. De Eempolders waren weer witgekleurd de afgelopen maanden door deze mysterieuze soort uit Siberië. De Kleine zwaan is derhalve niet zeldzaam. Hij wordt het wel, zie het verhaal over gras contra fonteinkruiden en weet dat men in Rusland met voortvarendheid bezig is zijn broedgebieden te vernietigen. De sukkel weet het niet, maar er zitten aanzienlijke hoeveelheden aardolie onder zijn nest.

Ik fiets door de polder en zie geen enkele zeldzaamheid. Het hart gaat wel sneller kloppen omdat ik die gewone beesten ook zo mooi vind, maar het zeldzame is ver.

DAG TURELUUR

Het minder gewone is wat minder in aantallen aanwezig dan in vorige jaren. Tureluurs bijvoor-

beeld. Er scharrelt een enkeling rond op een niet in cultuur gebracht stukje slik. Vorige jaren zaten er hier tientallen in het vroege voorjaar. Maar vorig jaar kreeg geen enkele Tureluur het, vanwege verstoring en vroeg maaien en het steeds droger maken van de polder, voor elkaar jongen groot te brengen. Dag Tureluur.

Er zijn honderden wilde ganzen in de polder. Grauwe ganzen en Kolganzen en omdat het zondag is en de provincie een heel leuk toeristisch fietspad door de polder heeft aangelegd en het vandaag de eerste zonnige zondag van het nieuwe jaar is en alle mensen uit alle dorpen uit de omgeving daarom zijn gaan fietsen, hebben de ganzen geen leven. Strijken ze hier neer, dan worden ze naar daar verjaagd. En ze zijn inmiddels zo gewoon dat het benauwd is geworden voor ganzen in de polder. De beste, meest van de mensen

verwijderde plekken, zitten vol. Ganzen zijn zo gewoon geworden dat ze zichzelf langzamerhand in de weg gaan zitten. De optimale aantallen overwinteraars zijn nu wel bereikt, denk ik, want Nederland zit vol met ganzen. O zo gewoon.

Er zijn Smienten, duizenden overwinteraars uit Siberië en elk jaar meer dankzij ons groene gras. Maar waar zijn de Wintertalingen gebleven, de Huismussen en de Slobeenden? Vorige jaren zaten er daar op de plas van die laatste soort toch tientallen?

Duizenden Spreeuwen vallen in het riet. Elk jaar steeds meer Spreeuwen, steeds minder Slobeenden.

Overgenomen uit het Algemeen Dagblad van 10 februari 1994.
